

Спецкурс «Поетика австрійського роману п.п. ХХ ст.»

Запропонований курс передбачає ґрунтовні знання студентів загальної теорії роману. Спецкурс охоплює найбільш репрезентативні романи австрійської літератури п. п. ХХ ст., акцентуючи увагу на характеристиці особливих типів романів, введених самими авторами, які мають виняткове значення для їхньої поетики. На основі теоретичних рефлексій про жанр роману проводиться аналіз вибраних творів, основна увага приділяється особливостям індивідуальної творчості окремих романістів.

Мета курсу: навчити студентів теорії роману на основі австрійського роману п. п. ХХ ст., а також аналізу романів Ф. Верфеля, Г. Броха, Р. Музіля, Е. Канетті, Х. Фон Додерера.

Студент повинен знати: теорію роману, основних письменників-романістів австрійської літератури п.п. ХХ ст., особливості творчого методу кожного із них, особливі типи романів та їх ознаки.

Студент повинен вміти: аналізувати романи, виділяючи особливі ознаки творчого методу окремого письменника.

Програма курсу включає такі теми:

Модуль 1.

Особливості розвитку австрійського роману п.п. ХХ ст.

Тема 1. Теорія роману як жанру. Особливості австрійського роману п.п. ХХ століття. Жанрова різноманітність, типологія. Роман про митця, роман-біографія, художня біографія. Інтелектуальний роман, історичний роман, поліісторичний роман.

Тема 2. Роман про музиканта. «Верді. Роман опери» Франца Верфеля. Між документом та фікцією. Образи Верфеля та Вагнера у романі. Місце музики в романі. Художній текст як фонографія.

Тема 3. Поліісторичний роман Роман „Невинні“ Г.Броха. Історичний роман як жанр, поняття поліісторичного роману. Тема вини про провини у романі. Історична дійсність та сучасність.

Тема 4. «Роман як суб'єктивна філософська формула життя»: „Людина без властивостей» Р.Музіля

Тема 5. „готан тует“ („німий роман“) „Слунські водоспади“ Хаміто фон Додерера.

Тема 6. Роман як театр маріонеток Е. Канетті „Засліплення“. Порозуміння та нерозуміння в романі. Маніпуляція та маски в романі. Паралелі до Бальзаківської „Людської комедії“.

Методи контролю:

Поточні модульні контрольні роботи, індивідуальні завдання, самостійна робота студентів. Підсумкова оцінка виводиться в результаті оцінки за усні відповіді впродовж семестру (тах. 50) та виконання індивідуального самостійного письмового завдання (тах. 51) за обраною студентом темою.

Вимоги до самостійних робіт:

Самостійне опрацювання художнього твору передбачає уважну роботу із текстом. Прочитання твору є обов'язковою передумовою для написання самостійної роботи. Відтак цитування художнього тексту є обов'язковим. У роботі студент повинен продемонструвати свої навички в аналізі художнього тексту, а також знання теорії роману, особливостей модерністичного роману, особливостей розвитку австрійського роману п.п. ХХ ст., особливості художньої манери авторів аналізованих творів та вміння застосовувати ці знання при аналізі художнього твору.

Обсяг роботи повинен складати не менше ніж 15 (10 аркушів тексту) друкованих аркушів формату А4, шрифтом Time New Roman, інтервал 1,5 кегль. Обов'язковим є список літератури та посилання на критичні та художні джерела. Список літератури оформляється згідно із вимогами ВАК до оформлення бібліографії у наукових виданнях.

Література: Художні тексти

1. Г.Брох “Невинні”
2. Ф.Верфель “Верді”
3. Х.фон Додерер “Слунські водоспади”
4. Е.Канетті “Засліплення”
5. Р.Музіль “Людина без властивостей”

Критична література

1. Барч К. Еліас Канетті й образотворче мистецтво / Курт Барч // Тимофій Гаврилів. Маска і метаморфоза: (де)конструювання діалогічного мовлення і філософія метаморфози Еліаса Канетті. Студії австрійської літератури. – Львів : ВНТЛ-Класика, 2006. – Том 2. – С. 19-35.
2. Бахтин М. Епос и роман. / Михаил Бахтин. – Санкт-Петербург : Азбука, 2000. – 300 с.
3. Гаврилів Т. «Я» і його «моторошний партнер» у романі «Засліплення» / Тимофій Гаврилів // Тимофій Гаврилів. Маска і метаморфоза: (де)конструювання діалогічного мовлення і філософія метаморфози Еліаса Канетті. Студії австрійської літератури. – Львів : ВНТЛ-Класика, 2006. – Том 2. – С. 64-83.
4. Затонский Д. В. Австрийская литература в ХХ столетии / Дмитрий Владимирович Затонский. – М. : Художественная литература, 1985. – 442 с.
5. Затонский Д. В. Искатель Герман Брох. Предисловие к книге Герман Брох. Смерть Вергилия. Невиновные. – Мастера современной прозы. М, 1990
6. Затонский Д. В. Искусство романа и ХХ век / Дмитрий Владимирович Затонский. – М. : Художественная литература, 1973. – 535 с.

7. Затонский Д. В. Модернизм и постмодернизм: Мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств / Дмитрий Владимирович Затонский. – Х. : Фолио, 2000. – 256 с.
8. Затонский Д. В. Художественные ориентиры XX века / Дмитрий Владимирович Затонский. – М. : Советский писатель, 1988. – 413 с.
9. Затонський Д.В. Еліас Канетті – автор «Засліплення». Передмова до книги Е.Канетті «Засліплення». Лауреати нобелівської премії. Київ: Юніверс, 2003. – С. 5 – 23.
10. Копистянська Н. Х. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства / Нонна Хомівна Копистянська. – Львів: Паіс, 2005. – 368 с.
11. Маценка С. Трактуння проблеми «хаос / лад» у романі Еліаса Канетті «Засліплення» / Світлана Маценка // Тимофій Гаврилів. Маска і метаморфоза: (де)конструювання діалогічного мовлення і філософія метаморфози Еліаса Канетті. Студії австрійської літератури. – Львів : ВНТЛ-Класика, 2006. – Том 2. – С. 51-63. Наливайко Д. С. Искусство: направления, течения, стили / Дмитрий Сергеевич Наливайко. – К. : Мистецтво, 1985. – 365 с.
12. Мочернюк, Наталія. Специфіка логосфери в романі Е. Канетті "Засліплення" [Текст] / Наталія Мочернюк // Питання літературознавства : наук. зб. - Чернівці : Рута, 2008. - Вип. 76. - С. 16-21
13. Редчиць Т. Структурно-композиційні обливості романів Хайміто фон Додерера «Слунські водоспади» та «Окружний шлях» // Питання літературознавства : наук. зб. - Чернівці : Рута, 2008. - Вип. 76. - С. 31-39
14. Редчиць Т. Теоретичні засади творчості Хайміто фон Додерера у праці «Підгрунття та функції роману» Гуманітарний вісник [Текст] : зб. наук. пр. : у 2 т. Чис. 11 Серія: Іноземна філологія Т. 1 Проблеми сучасної світової літератури. Проблеми сучасного перекладознавства / Черкаський держ. технол. ун-т. - Черкаси : Видавництво ЧДТУ, 2007. - С. 129-134
http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Gv/2007_11/1/articles/Volume%201/Svitova%20literatura/29_Redchic.pdf
15. Редчиць, Т. Пізня проза Гайміто фон Додерера. Структура та наративні типи : автореф. дис ... канд. філол. наук: 10.01.04 / Тетяна Вікторівна Редчиць . – Київ : Б.в., 2011 . – 19 с
16. Шмідт-Денглер В. Канетті-читач / Венделін Шмідт-Денглер // Тимофій Гаврилів. Маска і метаморфоза: (де)конструювання діал. мовлення і філософія метаморфози Еліаса Канетті. Студії австрійської літератури. – Львів : ВНТЛ-Класика, 2006. – Том 2. – С. 9-18.
17. Шорске К. Е. Віденський Fin-de-Sciacle: Політика і культура. Перекл. з англійської Олеса Коцюмбас / Карл Еміль Шорске. – Львів : ВНТЛ-Класика, 2003. – 320 с.

